חייב בכולן · חמשה דברים: **כיצד דמי** · שיהא היזק בלא חבורה: **נתן כגון שהכהו כו'** · דבתין סופו לחזור ליכא למימר, דכל בלא חבורה-סופו לחזור הוא: **שנגלו** · דלפתחיה מכספיה בלא חבורה: **ס"ג נגלו מסדר סדר חיינו בעיין** · כלומר מה לי שיער מה לי יד הא בסופו לחזור מחייבת ליה: **נשל** · סס המשיר את השער ואינו *חוזר ואינה נזק דהא לפתחיה מכספיה דמוס הוא: **קרטופני** · בקעים בקעים חטמין: **מלוחי ליה** · מכאיבים לו מחמת חוזק הסס: **דבעי לאפויי** · לעערא דהכך קרטופני: **שבח דסוי מרקד כי כוכי** · לשון מרקד בחטיות: **דבעי לאחוויי נווי** · מרלה ניעוטע ברלאסו להרלות מיני שחוק כדרך הליגיים דהשתא עד שיתרפא הכך קרטופני לא מני מחוי ואינו"ס שלא בטלו משאר מלאכה עוהן לו שבת זו הואיל ומלאכתו בכך: **שבח גדולה** · דמי ידו: **ושבח קטנה** · כל ימיס שיפול למשכב רואין אותו כאילו הוא שומר קישואין: **שבכל יום ויום** · עד שיחזור לקדמותו עוהן לו בכל יום כמו שנשכרים פועלים בשוק ונלא בשומר קישואין דהא לרבא לא יהיב ליה דמי ידו: **ס"ג הקוטע יד עבד עברי של חבירו** · קוטע ממש דאין סופו לחזור: **ואינו רבו לא פיחת** · שלא בטלו ממלאכה: **פיחת אינו רבו** · אף אינו רבו כגון קוטע את ידו: **וכולן** · עניים ועשירים: **רואין אותן** · ואפילו את העשירים: **כאילו ירדו כו'** · ואין שמין את העני לפי עניותו להקל ולא את העשיר לפי עשרו שהרי אין לדמי בשתו שום אלא כולן שוין בכך: **כפחותים שבהן** · פחותים שבעניים להקל דכיון דעני הוא בושתו קלה: **מומא אין לו בושת** · לקמן בשמעתין: **אלא רבי שמעון היא** · דאיהו נמי לאו כי הדדי משוי להו: **אין לעבדים בושת** · במתניתין היא (דף פז.): **נתכוון לבייש את זה כו' פטור** · מדשמעינן ליה לר' שמעון גבי קטלא באלו הן הנשרפין (סנהדרין דף עט.) נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור הכא נמי לא שנא דטעמא דהתם משום "ולרב לו" הכא נמי כתיב "במכושיו": **שיימינן בהו** · בכמה יתרלה עבד זה ויעשו לו בושת זה ואותו שומת יתן לבן חורין זה: **כדאמר רב פפא** · לקמן (ע"ב) דמיכלמו

חייב בכולן האי לא עשה חבורה היכי דמי ליאו כגון שהכהו על ידו וסופו לחזור וקתני חייב בכולן אמרי הכא במאי עסקינן כגון שחורשו ולא עשה בו חבורה *והאמר רבה "*החורש את אבין נהרג לפי שאי אפשר להרישה בלא חבורה-טיפתא דדמא נפלה ליה באודניה אלא הכא במאי עסקינן כגון שגילהו מהדר הדר והיינו בעיין אמרי הכא במאי עסקינן כגון שסכו *נשא *דלא הדר ואצר דאית ליה קרטופני ברישיה וצווחי מהנהו קרטופני ריפני דבעיא אסיי שבת דהוה מרקיד בי כובי דבעיא מחוי גוני ארישא ולא מחוי מהנהו קרטופני ברישת אין לך בושת גדול מזה ומילתא דבעיא ליה לרבה פשיטא ליה: לאביי להך גיסא ולרבא להך גיסא דאתמר *הכהו על ידו וצמתה וסופה לחזור: אביי אמר נותן לו שבת גדולה ושבת קטנה ורבא אמר אינו נותן לו אלא דמי שבתו שבכל יום ויום/ואתמר הקוטע יד עבד עברי של חבירו אביי אמר נותן לו שבת גדולה לעבד ושבת קטנה לרב רבא אמר הכל ינתן לעבד וילקח בהן קרקע והרב אוכל פירות, פשיטא: פיחת אצל עצמו ואצל רבו לא פיחת היכי דמי-דפסקיה לריש אוניה או לריש נחוריה-הכל לעצמו, פיחת אצל רבו: פלוגתא דאביי ורבא: בושת הכל לפי המבייש והמתבייש: מתני' מתניתין לא רבי מאיר ולא ר' יהודה אלא ר' שמעון היא *דתנן וכולן רואין אותן כאילו הם בני חורין שירדו מנכסיהם שהן בני אברהם יצחק ויעקב דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר הגדול לפי גודלו והקטן לפי קטנו רבי שמעון אומר עשירים *רואין אותן כאילו הם בני חורין שירדו מנכסיהם, עניים כפחותין שבהן מתני' (*השתא) רבי מאיר מתניתין קתני הכל לפי המבייש והמתבייש ורבי מאיר כולהו בהדי הדדי נינהו ר' יהודה מתניתין קתני המבייש את הסומא חייב ואילו ר' יהודה אומר סומא אין לו בושת אלא לאו רבי שמעון היא אפי' תימא ר' יהודה כי אמר ר' יהודה סומא אין לו בושת, למשכל מיניה אבל למיתבא ליה יהבינן ליה והא מדמתני סיפא המבייש את הישן חייב וישן שבייש פטור ולא מתני סומא שבייש פטור מכלל דלא שנא הכי ולא שנא הכי? אלא מחוורתא מתניתין רבי שמעון היא: מאן תנא להא דתנו רבנן נתכוון לבייש את הקטן ובייש את הגדול נותן לגדול דמי בושתו של קטן, לבייש את העבד ובייש את בן חורין נותן לבן חורין דמי בושתו של עבד מני לא רבי מאיר ולא רבי יהודה ולא רבי שמעון: קא סלקא דעתך "קטן"=קטן בנכסים "גדול"=גדול בנכסים רבי מאיר האמר כולהו בהדי הדדי נינהו רבי יהודה האמר *אין לעבדים בושת ר"ש האמר נתכוון לבייש את זה ובייש את זה פטור מאי טעמא כקטלא מה קטלא עד דמתכוון ליה דכתיב °וארב לו וקם עליו=עד שיתכוון לו *בושת נמי עד דמיכוין ליה-דכתיב °ושלחה ידה והחזיקה במבושיו=עד שיתכוון לו? לעולם ר' יהודה וכי קאמר ר' יהודה "אין לעבדים בושת למיתבא להו אבל למישם שיימינן בהו ואי בעית אימא אפילו תימא רבי מאיר מי סברת "גדול"=גדול בנכסים, "קטן"=קטן בנכסים, לא, "גדול"=גדול ממש "קטן"=קטן ממש, וקטן בר בושת הוא? אין כדאמר רב פפא דמיכלמו הכא נמי דמיכלמו

בגון שהרסו · ות"ת ואמאי חייב בכולן הא דמי כולו נותן ולפי' ר"י דלעולם ניחא דמכל מקום יש כאן לער בושת וריפוי אף על גב דשבת בכלל דמי כולו שייך לשנות חייב בכולן משום אחריני: **שבת** גדולה לעבד · כדי שילא מבית רבו בידו שלימה ושבת קטנה לרב אע"פ שמפסיד הרב שאם לא נקטעה ידו לו רגלו היה לו דוולא ואזיל בשליחותיה ועכשיו אין יכול כי אם לשמור קישואין ופתח תאנינן ליה השתא כמו אלה דאמר בפרק קמא דקדושין (דף י. ותס) דאין חייב להשלים דנסתחפה שדהו ואף על גב דאלה ארבע שנים חייב להשלים התם אין עושה שום מלאכה אבל הכא יכול לשמור קישואין לו פתח:

רבא אמר יכתן הכל לרב" גרסינן וכן גרס ר"חא] ובספרים היה כתוב "הכל לעבד "וקשה "שבת קטנה למה לא יהיה הכל לרב אלא "הכל לרב" גרסינן שבת קטנה הכל לעצמו ושבת גדולה יקח קרקע והרב אוכל פירות שמפסיד הוא בקטיעת ידו דלא מצי למידלי דוולא ולמיזל בשליחותא אלא לשמור קישואין לו פתח:

פיחת אצל רבו · ל"ג ואצל עצמו לא פיחת פלוגתא דאביי ורבא דהתם ס"ש מודו דיכתן הכל לרב אלא גרסינן פיחת אצל עצמו ואצל רבו פלוגתא דאביי ורבא ומיהו גם אגירסא זו קשה לר"י דכבר אמר זה דפליגי בקוטע יד עבד עברי ואור"י דיש לישב בדוחק אצל עצמו לא פיחת שתהא בזה פלוגתא דאביי ורבא כגון הכהו על ידו ונמתה וסופה לחזור קודם שילא לחירות דלאביי נותנין שבת קטנה לרב ושבת גדולה לעבד ואע"ג דלא מפסיד העבד מידי אלא כל הפסד של הרב הוא מ"מ כיון דשם מזק הוא זה ובמזק של קטיעת ידו אין לרב אפי' פירות לאביי גם בהיזק זה לא יטול כלום ולרבא נותן הכל לרב שבתו שבכל יום ויום:

כאילו הן בני חורין שירדו מנכסיהם· כי יש עשיריס שאין מתביישין יותר מבני חורין שילדו וכן עניים ואין יכולין לדקדק עליהם כ"כ אינה מהן מתבייש כאילו ירד ואינה מתבייש יותר או פחות, וכיולא בזה מצינו במתניתין *גבי העביר עליתו ופרע ראש של אשה בשוק דאין מדקדקין בדבר אם היו שם בני אדם שרגיל להתבייש יותר מפניהם כגון בני אדם חשובים או לא אלא שוים לשומא אחת:

עד שיתכוין לו · ות"ת לרבנן במבושיו מאי דרשי ביה ושמא מבני ליה לשום דרשה: **אבל** למישם שיימינן בהו · ואלא דמי לנתכוון להרוג את הבהמה והרג את האדם לכותי והרג את ישראל דהתם אינה קרא דדרשינן בפרק ב' דמכות (דף ז:) בבני דעת פרט למתכוין להרוג את הבהמה כו' והכא ליכא קרא ואלא יליפינן מהתם דהא מבני לן קרא הכא לרבי שמעון לפטור נתכוון לבייש את זה ובייש את זה אף על גב דאינה קרא בדיני נפשות:

ערוס

מסורת השׂ"ס

נ"א מוכל

לקמן לח.

[מכות כ:]

* ואאלו ריבה נשאר בל' תשאה

✠ ובאות בגל מסבירה פס ולקמן ל"ח "חייב" קבולן" ... ו"ל, ו"ל

✠ מ"ל מלאכה

[קדושין כד: גיטין מב:]

לקמן ל:

רש"ל מוחק זה

[לקמן ל:]

[לקמן פז.]

* סנהדרין פו.

דברים יט

[יומא מד.]

דברים כה

הגהות הב"ח

(א) גמ' כפחותין שבהן דשמא מני מי ר"מ:

לו א מיי' פ"ה מהלכות ממרים הלכה ו סמג לאוין ריט טוש"ע י"ד סימן רמא סעיף ב:

לז ב ג מיי' פ"ב מהלכות חובל ומזיק הלכה ד סמג עשין ע טוש"ע מ"מ סימן תכ סעיף יב:

לח ד מיי' שם הלכה ב טוש"ע שם סעיף ה:

לט ה ו מיי' שם פ"ד הלכה יג סמג שם:

מ ז מיי' שם פ"א הלכה יד סמג שם טוש"ע ח"מ סימן תכא סעיף ב:

גליון השׂ"ס

גמ' ושבת קטנה לרב · עיין כתובות דף סה ע"ב תוספות ד"ה שלא: מהגה

◇ נס"ונות לבנו מ' התנא

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוס' ד"ה רבא אמר וכו' ובספרים היה כתוב הכל לעבד · והא דלא הקשו לגירסא זו ממתני' דלקמן דף פז ע"א דקתני חוץ מן השבת כזמן שהוא שלו ר"ל כמ"ש התוספות לענין עבד כנעני בגיטין דף יב ע"ב ד"ה לפותחו וכו' יעוש"ם ודו"ק:

ב) תשובות מאגלף "מאן תנא"

נושא

לאי מאלמים המקרה לא קטר יו דבר עבדי אל חבירו

נושא כלל: (יד פ:)

הושת

נושא

מני מאני שקתני: הושת-הבל לפי המבייש והמתבייש

מהגה

(מאקה) לקראות מאתני דף אלמא בכל יהודה (ולא כל"א)

נסיון לאור אבלו תמא ל"ה ודה

מהגה

◇ נס"ונות לבנו מ' התנא